

ТЪЗИ КОИТО ОБИЧАХА БЪЛГАРИЯ И ДИМЪТА ЗА НЕЯ

СТЕФАНЪ КАРАДЖА

Добруджа — люлката на българската държава, земята, където легендарният Исперихъ основа първото царство на българитѣ, е дала голѣма данъ въ освободителнитѣ движения на българщината. Презъ времето на най-страшното петвѣковно робство тамъ сж се родили и израстнали много герои, които самоотвержено и смѣло сж отстоявали правото на народа ни да живѣе свободенъ и независимъ животъ. Но най-смѣлъ и най-непримиримъ отъ тѣзи борци е Стефанъ Караджа, чието дѣло излъчва блѣсъкъ и величие. Апостолъ и войвода, хайдутинъ въ пазвитѣ на вѣковния Балканъ и идеологъ на българскитѣ национални борби, той и днесъ се тачи отъ народа.

Стефанъ Караджа е роденъ между 15—20 май, 1842 год. въ тракийското село Ичме (сега Стефанъ-Караджово). Той произхожда отъ небогато земеделско семейство, което, още когато е билъ четиригодишенъ, се преселва въ добруджанското село Бей Даудъ. Тамъ баща му, Тодоръ Димовъ, бива принуденъ да стане говедаръ на селската чарда, за да може да изхрани голѣмата си челядь — седемъ сина и три дъщери. Въ Бей Даудъ семейството на Караджата не се задържа много, а се премѣства въ близкото село Сарж-Юртъ. Презъ 1857 год. се преселватъ въ Тулча, където за малкия Стефанъ се открива възможность да ходи четири години на училище.

Тѣзи, които сж познавали Караджата отблизу ни го описватъ като извънредно буенъ и дързкъ при осъществяване на планетѣ си, безстра-

шенъ и уменъ. Такъвъ се проявява той още отъ малкъ. Притежаващъ голѣма физическа и духовна сила, той върши безстрашни и често много рисковани дѣла въ Добруджа, докато бива принуденъ да напусне семейството си, подгоненъ отъ поробителитѣ, и да се засели въ Ромъния като хъшъ.

Въ Ромъния Стефанъ Караджа опознава живота на несретнитѣ. Тамъ той живѣе между революционеритѣ. Запозналъ се съ Хаджи Димитъръ, той възмечтава да даде всичкитѣ си сили за освобождението на своя народъ. И когато чува, че Раковски открива легия въ Бѣлградъ, той се записва въ нея и става единъ отъ първитѣ ратници за извоюване на свободата.

Съ голѣма енергия Стефанъ Караджа се отдава на идеята да се разклатятъ уститѣ на потисническата държава чрезъ постоянни и организирани четнически нападения. „Хора, които сж го срещали презъ това време въ Ромъния — пише Захари Стояновъ — разказватъ, че той бълнувалъ дено и ноше освобождението на България, която мисль била станала въ него като страсть“. Караджата наистина става обединителъ на хъшоветѣ. Въ негово лице централниятъ революционенъ български комитетъ вижда призвания борець за свободата на България.

Ала най-голѣмото дѣло на Стефанъ Караджа е неговиятъ походъ — заедно съ Хаджи Димитра и 128 смѣли хъшове — въ поробена България, извършенъ въ 1868 год., когато два-